

Stilling ved Neue Zürcher Zeitung. Dette hans Arbejde for Dagen og Vejen har præget hans Bøger, der er concise, nøgterne, æggende.

Fueters tidligste Studier laa dog langt borte fra Døgnen; de gjaldt italiensk Historiografi i det 15. Aarhundredes Slutning («Guicciardini als Historiker» i Historische Zeitung Bd. 100). Dette Udgangspunkt gør sig stærkt gældende i hans første Bog *Geschichte der neueren Historiographie* (1911), hvor den italienske humanistiske Historieskrivnings Indflydelse i de andre Lande kraftigt betones, sikkert for kraftigt, thi idet Forfatteren bortskærer de tidligere Aarhundreder, synes Udviklingen mærkelig rodløs. I Virkeligheden maa man vist sige, at Continuiteten i det historiske Arbejde, Land for Land, er stærkere end fremmed Indflydelse og Tidsstrømninger. Udgangspunktet fra den italienske Humanisme voldte vel ogsaa, at Fueter alene tager Sigte paa Historieskrivningen, ikke vil behandle Forskningen, hvorved han gaar Glip af Sammenspillet mellem de to Sider af historisk Arbejde. Ensidig er Bogen, udfordrende i sin Ensidighed, men energisk og indholdsrig; man lægger den hen og tager den frem paany, fordi den stadig giver Impulser.

Fueters næste Skrift *Geschichte des europäischen Staatensystems von 1492—1559* (1919) har en ganske ejendommelig Plan, idet der forud for den almindelige Fremstilling af Tidens Historie skikkes en indgaaende, maalsikker Redegørelse for Staternes Magtforhold og Interesser, ikke ulig Pufendorffs berømte Kapitler i »Einleitung zu der Historie der vornehmsten Reiche und Staaten«. Fueter raader her ligesom i Historiografien over en usædvanlig Litteraturviden og ser skarpt, hvor Opgaverne ligger. Atter og atter hedder det: Paa dette Punkt savner vi en Undersøgelse.

Det sidste større Arbejde fra Fueters Haand er *Weltgeschichte der letzten hundert Jahre 1815—1920* (1921). Man har sagt, at Bogen i Grunden burde hedde »Weltwirtschaft und Weltpolitik der letzten hundert Jahre«, og dermed er adskilligt sagt om dens Retning. Den er lovlig hastigt skrevet, angribelig i Enkeltheder og ensidig i det almindelige Syn, langt fra Fueters bedste Arbejde, men karakteristisk for sin Tid og sin Forfatter og tankevækkende.

E. J.

Nylig er udkommet Kr. Erslev: *Det sekstende Aarhundredes Historie* i 3. Udgave ved Professor Knud Fabricius. Bogen har i alt væsentligt bevaret sin ejendommelige Karakter. Enkelte Stykker er indskudt uden at Enheden brydes; de giver kort og klart Synspunkter og Resultater fra nyere Arbejder navnlig af Fueter og Sombart, Below og Holl.

Comité internationale des sciences historiques har holdt sit Aarsmøde i Venezia 6.—8. Maj 1929. Fra dansk Side deltog som Medlemmer af Komitéen Professor Aage Friis og Raadstuearkivar Axel Linvald, som Medlemmer af særlige Kommissioner Rektor Frk. Maria Nielsen og Museumsinspektør Otto Andrup.

Fraregnet almindelige organisationsmæssige Spørgsmaal, Optagelse af Medlemmer, Forelæggelse af Regnskab for 1928 — som balancerede med 10389 Dollars — og Godkendelse af Budgettet for 1929 — der indeholdt Bevillinger paa ialt 12616 Dollars — drejede Forhandlingerne sig væsentligst om den endelige Nedsættelse af tidligere forberedte Kommissioner og Tilrettelæggelsen af deres Arbejder. »Publikationskommissionen«, hvis Formand er Professor Aage Friis, bistaar Komitéens Bureau ved Udgivelse af dens Bulletin, skal planlægge Udgivelsen af et »Bibliothèque internationale d'histoire universelle et comparée«, der skal indeholde Samlinger af Afhandlinger om vigtige Enkeltspørgsmaal, og iøvrigt varetage Komitéens Publikationsvirksomhed. Om Kommissionen for Historieundervisningen — i hvilken Rektor Frk. Maria Nielsen repræsenterer danske Historikere — førtes en længere Forhandling. Navnlig de italienske Komitémedlemmer viste ringe Sympati for dens Virksomhed og vilde aabenbart med tørre Taarer have set den strande i Opløbet. Resultatet blev dog Vedtagelsen af en Resolution, stillet af Aage Friis, som sikrede Kommissionens Bestaaen og fastholdt dens Opgave, at søge de historiske Lærebøger bragt i større Overensstemmelse med Videnskabens Fremskridt, og derved modarbejde »nationalistiske« Tendenser i Historieundervisningen. Den tidligere nedsatte Kommission for Tilvejebringelsen af en virkelig international historisk Bibliografi er allerede langt fremme med sit Arbejde; dens I. Bd. (for 1926) er trykt og vil udkomme i den nærmeste Fremtid. Kommissionerne for en international Diplomaterat — hvis danske Korrespondent er Arkivar Marquard — og for Tilvejebringelsen af en Forfatningssamling og for en historisk Bibliografi over Pressen — til de to sidste er Institutet for Historie og Økonomi ved cand. mag. Poul Engelstoft dansk Korrespondent — fik deres endelige Sammensætning. Med Godkendelsen af Beretninger, udarbejdet af disse Kommissioners Sekretærer, optrak man Linierne for deres Arbejde. Desuden blev der dannet en Kommission »pour la révision des listes chronologiques«, medens den allerede tidligere nedsatte Kommission for Iconografi — af hvilken Museumsinspektør Andrup er Medlem — holdt konstituerende Møde og drøftede Programmet. Endelig blev det besluttet at nedsætte en særlig Arkivkommission, der særlig skal

sysselsætte sig med at sikre Forskerne ensartet og tilfredsstillende Adgang til Statsarkiverne.

Forhandlingerne viste, at en Række Fællesforetagender af praktisk Betydning for den historiske Videnskab er under Forberedelse. At det nødvendigvis maa trække ud med deres Gennemførelse er en Følge af deres store Omfang og af den noget omstændelige Organisationsform, som Sammenslutningens Internationalitet gør nødvendig.

De italienske Værter søgte at gøre Sammenkomsten saa behagelig som muligt for Komitéens Medlemmer. Mødets Aabning i Dogepaladset, Modtagelser hos Venezias Podesta, Udflugter til Padova og til Ravenna gav det en Karakter, der var noget forskellig fra Komitéens tidligere Konferencer. Med al Paaskønnelse af den italienske Komité's Gæstfrihed, er der dog Anledning til at betone, at det praktiske Arbejde altid bør have Førstepladsen ved Komitéens Møder, Repræsentation og Fester komme i anden Linie.

Komitéens næste Aarsmøde skal afholdes i April 1930 i Cambridge. Ax. L.

I Anledning af 450 Aaret for Københavns Universitets Stiftelse udsatte den grevelige Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse i Efteraaret 1928 følgende Prisopgave:

Jens Schielderup Sneedorff. Hans Liv og hans Betydning for dansk Aandsliv og Samfundsliv.

En tilfredsstillende Besvarelse ved en akademisk Borger ved Københavns Universitet belønnes med indtil 3000 Kroner. Bedømmelsen sker af Direktionen for den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelse i Forbindelse med Sagkyndige udpeget af Det kongelige danske Videnskabernes Selskab. Besvarelsen, der forudsættes at bygge paa en helt udtømmende Benyttelse af trykt og utrykt Kildemateriale, maa være maskinskrevet og indleveret til den Hjelmstjerne-Rosencroneske Stiftelses Kontor, Bredgade 3, inden d. 1. April 1931. Den skal være anonym, men forsynet med et Mærke samt ledsaget af en paa tilsvarende Maade mærket lukket Konvolut indeholdende Forfatterens Navn. Besvarelsen forbliver Forfatterens Ejendom, idet Stiftelsen dog forbeholder sig Ret til paa sin Bekostning at lade den udgive i Trykken.

Prisopgave fra Dansk historisk Fællesforening:

En Fremstilling af Samfærdelsesmidlernes Udvikling og Betydning i Danmark i Tiden c. 1750—1900.